

Sammanställning enkät om Miljösamverkans delprojekt Tillsyn på verkstadsindustrier, steg 2 ytbehandling

1. Projektgruppens kommentarer	1
Verkstadsindustriprojektet avslutade - fortsatt tillsyn, erfaren- hetsutbyte, information m.m.	2
2. Sammanfattande referat av enkätsvaren	3
3. Tabellarisk sammanställning av enkätsvaren	3
4. Referat/citat av de kommentarer som lämnats i svaren i anslutning till de olika frågorna	6

Sammanställningen har gjorts av projektledare Lasse Lind i samråd med Miljösamverkans Projektgrupp verkstadsindustri.

1. Projektgruppens kommentarer

Relativt få deltog i delprojektet, bara ca en femtedel av länets miljökontor. Det är lägre än för många andra delprojekt som genomförts i Miljösamverkan. En tänkbar orsak till få deltagande kan delvis vara att en hel del företag med ytbehandling besöktes redan i samband med det första verkstadsindustriprojektet (steg 1). Projektgruppen tycker ändå det är ett acceptabelt resultat om man ser till att ca 1/3 av ytbehandlarna i länet besökts¹. Dock saknades deltagande från några stora kommuner som Borås, Uddevalla och Mölndal som skulle kunna ökat andelen besökta verksamheter en hel del.

Handledningen fick ett mycket gott betyg, och bör vara användbar för fortsatta inspektioner av ytbehandlare.

Miljökontoren har också bedömt miljönyttan av projektet som ganska hög, och åtgärder till följd av inspektionerna finns rapporterade.

En principiellt viktig fråga framhölls i ett enkätsvar: Vad är ekonomiskt rimligt att kräva? D.v.s. hur ska skälighetsregeln tillämpas. Projektgruppen har inget färdigt svar på den, men håller med om att den borde funnits med på något sätt i handledningen. Frågor av detta slag kommer dock att beaktas i delprojektet om VOC-utsläpp som inletts hösten 2002 och beräknas resultera i en handledning i början av 2003.

¹ Detta har beräknats med ledning av den enkät som genomfördes efter steg 1, där det också fanns med en fråga om hur många ytbehandlare man bedömde att det finns i kommunen

Verkstadsindustriprojektet avslutade - fortsatt tillsyn, erfarenhetsutbyte, information m.m.

I och med denna sammanställning är Miljösamverkans planerade insatser för tillsyn av verkstadsindustrier avslutade:

Steg 1 Tillsyn av verkstadsindustrier (exkl. ytbehandling) genomfördes oktober 2000 - april 2001. Resultat av utvärderingsenkät sammanställdes i juni 2001.

Steg 2 Tillsyn av ytbehandling på verkstadsindustrier genomfördes december 2001 - maj 2002. Resultat av utvärderingsenkäten har sammanställts i det dokument som nu läses.

Handledningar, enkäter och utvärderingar finns på Miljösamverkans hemsida:
www.vgregion.se/miljo/miljosamverkan

Fortsatt användning av handledningar

Båda handledningarna bör kunna användas som stöd i tillsynen av verkstadsindustrier och ytbehandlare framöver. Givetvis måste man vara observant på regeländringar, och när det gäller klassning av verkstadsindustrier enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd så har ju detta redan ändrats sedan handledningen skrevs 2000.

Diskussionsforum och projektgrupp upphör

Det diskussionsforum, placerat på Svenska Miljönätet, som använts under tillsynskampanjerna har nu avslutats.

Miljösamverkans projektgrupp verkstadsindustri upphör också med utgången av 2002.

Fortsatt vägledning genom Länsstyrelsens branschgrupp verkstad

För fortsatt information och frågor som rör tillsyn av verkstadsindustrier hänvisas länets miljökontor, och handläggare på Länsstyrelsen, till *Länsstyrelsens branschgrupp verkstad*. Branschgruppen kommer, med start under 2003, att ha en egen rubrik på miljöskyddsenshetens hemsida på Länsstyrelsens webbplats www.o.lst.se.

Branschgruppen kommer där att ge kort information om länsstyrelsens arbete med verkstadsindustrin och det kommer även att finnas länkar till andra relevanta dokument som t.ex. utsläppsuppgifter från EMIR. När gruppen har information som bedöms som relevant för många kommer den att läggas ut, alternativt länkas till. Ett tips är alltså att man då och då går in och tittar på miljöskyddsenshetens hemsida under verkstad

Branschgruppen kan kontaktas genom följande handläggare (som också deltog i Miljösamverkans projektgrupp):

Lena Thulin-Plate 0521-60 54 90, Lena.Thulin-Plate@o.lst.se

Jörgen Hammarström 0501-60 54 47 jorgen.hammarstrom@o.lst.se

Elisabeth Forkman 031-60 51 78 elisabeth.forkman@o.lst.se

2. Sammanfattande referat av enkätsvaren

Omfattning

Enkäten har besvarats av 14 kommuner. Fem av dessa har inte deltagit i tillsynskampanjen (en av de fem har dock inspekterat en ytbehandlare under kampanjtiden).

Sammanlagt har 72 verksamheter inspekterats under kampanjen, varav ca hälften var C-objekt, en fjärdedel vardera B- respektive U-objekt. Inga A-objekt omfattades.

Den ytbehandlingsprocess som oftast förekom var avfettning följt av våtlackering och blästring.

“Betyg”

Miljökontoren har gett mycket högt betyg till handledningen, och till den upptaktsdag som ordnades.

Att handledningen hade tillsynstips i stället för checklistor bedömdes ganska positivt, men meningarna var lite delade.

Delprojektets omfattning och miljönytta har bedömts ganska positivt.

Diskussionsforumet på Internet har fått ganska begränsad användning.

Resultat

Några ja-svar finns på frågorna om insatserna i kampanjen medfört minskade utsläpp till vatten och luft.

Verksamheternas kunskaper om och tillämpning av egenkontroll är oftast bristfällig, även om positiva undantag finns.

Inspektionerna har i de flesta fall följts upp genom att råd och rekommendationer getts. I några fall har förelägganden getts, i ett par fall med vite.

Övrigt

Det finns önskemål om hjälp till bedömning om när det är skäligt att kräva rening av kolväteutsläpp.

3. Tabellarisk sammanställning av enkätsvaren, på följande två sidor

	Ale	Göteborg	Karlsborg	Lerum	Lilla Edet	Vänersborg	Trollhättan	Stenungsund	Skövde	Mellerud	Mark	Marestad	Lysekil	Amal	
1. Har miljökontoret deltagit i tillsynskampanjen?															
Ja/Nej	9 Ja	Nej ²	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	
2. Hur uppfattar ni på miljökontoret följande, 1 - 5		Medel													
Projektets omfattning	3,8	5	3		4		4		3	3)	3	4	5		
Miljönyttan i stort	3,4	?	3		3	4	4	4	4	4	2	2	4		
Projektgruppens stöd i arbetet	3,9	?	3		3		4		4	5	4		4		
Upptaktsdagen i Skövde 15/11	4,3	4	4		5		3	5	5	5	4	4	4	4	
Diskussionsforumet på Internet	2,9	?			4		2	4	2	2	?		3	3	
Tillsynshandledningen i stort	4,3	4	4		5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	
Tillsynstips istället för checklistor	3,5	1	3		5	4	4	4	4	4	?	4	4	2	
3. Har ni använt diskussionsforumet på Internet?															
L=Läst, S=Skrivit, - = Inte alls	2L, 5S	-	-		S	-	S	S	S	L	-	-(?)	L	-	S
4. Hur många tillsynsobjekt har ni utövat tillsyn över under kampanjtiden?															
A-objekt	0														
B-objekt	16	1	9				1	3		1			1		
C-objekt	38		8		3		2	5	5	7	3	5			
U-objekt	18		10						2	5	1				
Totalt	72	1	27	0	3	0	3	8	7	13	4	5	1	0	0
5. Vilka processer har ni utövat tillsyn över? Antal tillsynsobjekt med.															
Avfettning	38		20		2			1	7	6		1	1		
Avlackering/Lackborttagning	6							1	5						
Blåstring	21		10		1			1	4	5					
Trumling	14		10							1	1	2			
Härdning	3		2							1					
Kemisk elektrolytisk ytbehandling	14	1	6		2			1		2		1	1		
Termisk sprutning/Metallsprutning	0														
Våtlackering	28		10		1		2	5	5		2	2	1		

² Har inte bedrivit tillsynskampanj, men inspekterat en ytbehandlare under kampanjtiden

4. Referat/citat av de kommentarer som lämnats i svaren i anslutning till de olika frågorna

Fråga 1 Deltagande

Orsaker till att man inte deltagit i kampanjen:

Resursbrist,

Tidsbrist (planerade deltagande, men inkommande ärenden kom emellan)

Personalmässigt ansträngd situation

Endast fåtal ytbehandlare, inte prioriterat.

Fråga 2 (betygsättning av miljönytta, handledning, tillsynstips i stället för checklista m.m.)

Kommer att använda materialet vid tillsyn

Checklistor är lite bättre (ger ändå tillsynstips 4 poäng)

“Tillsynstips är också användbara men en checklista att ta med sig vid besöket är en säkerhet för att inte glömma något väsentligt. En gemensam checklista innebär ju också att man slipper göra en egen utifrån kampanjens tillsynstips och därmed en avsevärd tidsbesparing. Handledningen kommer att användas vid tillsyn senare under året.”

Fråga 3, Diskussionsforum på Internet

“Föredrar i många fall det diskussionsforum som finns på SK-Direkt. Det är landsomfattande och jag tycker miljösamverkan borde pusha för detta i större omfattning.”

Inte använt p.g.a. tidsbrist. (2 svar)

Forumet borde vara lättare att komma åt

“Diskussionsforumet har fungerat men få frågor, relativt många tittar dock.”

“Det är ju tyvärr sällan frågor är enkla att både fråga och svara på, men det är ändå ett bra försök till diskussion som väl inte riktigt slagit igenom. Bör få chansen igen tycker jag.”

“Det verkar inte vara så välbesökt, vilket minskar möjligheten att få svar från andra inspektörer om man har någon fråga.”

Fråga 6 Om handledningen gett bra faktamässigt stöd

“Handledningen är väldigt bra. Det som kanske fattas är resonemang kring när det är ekonomiskt rimligt att ställa krav. Det finns ju tydligen praxis för detta vad gäller kolväte-rening.”

“Handledningen fungerar mycket bra både vid förberedelse för tillsynsbesök och som uppslagsverk!”

Fråga 7 Konkreta resultat i form av ökad slutenhet på avloppssidan, och Fråga 8 Konkreta resultat i form av minskade VOC-utsläpp

I anslutning till ett par Nej-svar anges att man förväntar sig resultat till följd av tillsynen.

I anslutning till Ja-svar: Har fått igång en dialog inom företaget om minskad lösningsmedelsanvändning.

I anslutning till Ja-svar: “Än har inga minskningar skett men vi har ställt krav på utredning av möjligheterna att minska utsläppen i två fall där lackeringen legat mindre än 200 meter från bostadsområde.”

I övrigt ges några, få, upplysningar om åtgärder på företagen.

Fråga 9 Hur Verksamhetsutövarnas egenkontroll fungerar

“Inte 100% på vårt enda besökta företag men det blir bättre. Företaget ser mycket positivt på att vi ägnat dem tid och tycker det är bättre att arbeta mot en bättre miljö i samarbete med oss än ensamma.”

“B-objekt i allmänhet bra, men det varierar mellan olika B-objekt. C- och U-objekt betydligt sämre.”

“Kunskapen om reglerna i miljöbalken saknas. Dock kan kunskapen och rutinerna vara goda ändå då det ofta handlar även om arbetsmiljö.”

“Kampanj behövs”

“Det objekt som omfattas hos oss sköter egenkontrollen bra. För mindre företag, rent allmänt, fungerar egenkontrollen i många fall sämre.”

Fråga 11 Vad Miljösamverkan mer kan göra för att underlätta tillsyn av verkstadsindustriers ytbehandling

“Att ta fram någon slags bakgrund till när det är ekonomiskt rimligt att gå in och ställa krav på kolväterening vore bra. Kanske är detta omöjligt men med få verksamheter och ofta små och illa placerade är det svårt att veta när sådana krav kan bli aktuella.”

“Då Naturvårdsverket inte har någon tillsynsvägledning inom detta viktiga område så vore det bra om någon form av fortsättning av informationsflöde ut till handläggare kan ske. Ex på viktiga frågor är frågor om slutna reningsanläggningar, klassning av verkstadsindustrier, klassning av blästeravfall mm.”

“Ja, t.ex. en bra sammanställning av erfarenheterna från enkätsvaren och kampanjen.”

Huvudmän

Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, Kommunförbunden i länet, kommunernas miljökontor

Adress

Miljösekretariatet Västra Götalandsregionen
Box 1726 501 17 Borås Tel 033-17 48 00

Hemsida

www.vgregion.se/miljo/miljosamverkan

Projektledare

Lasse Lind Tel 0532-714 47 lind.lasse@telia.com